

פרשת בחוקותי

בחוקתי היא פרשת השבוע העשירית והאחרונה בספר ויקרא. היא מתחילה בפרק כ"ו פסוק ג' ומסתיימת בסוף הספר, פרק כ"ז פסוק ל"ד. בשנים שאינן מעוברות קוראים בדרך כלל את פרשת בחוקותי ביחד עם פרשת בהר.

הפטרה: האשכנזים והספרדים מפטירים בספר ירמיהו, מפרק ט"ז, פסוק י"ט עד פרק י"ז פסוק י"ד. הנביא ירמיהו מברך את הבוטחים בה' ומקלל את שאינם בוטחים בו.

התימנים מפטירים בספר יחזקאל פרק ל"ד, פסוקים א'-כ"ז. בהפטרה זו מנבא יחזקאל על השיבה מן הגלות.

מעמד האדם	אפסות האדם
	<p>האדם, כפי שהוא מופיע בפרשה מתואר כבובת חוטים שמופעלת על ידי אלוהים. אם הוא יעשה טוב בעיני האל – אלוהים יגמול לו בטוב, אם יעשה הרע בעיני האל – אלוהים יגמול לו רעה. בפרשה קיימים תיאורים נוראיים של מה שעתידי לקרות לעם ישראל אם הוא לא ילך בחוקותיו של אלוהים:</p> <p>כִּז וְאִם-בְּזֹאת--לֹא תִשְׁמְעוּ, לִי; וְהִלַּכְתֶּם עִמִּי, בְּקָרִי. כִּח וְהִלַּכְתִּי עִמָּכֶם, בְּחַמַּת-קָרִי; וְיִסְרַתִּי אֶתְכֶם אֶף-אֲנִי, שִׁבַּע עַל-חַטָּאתֵיכֶם. כִּט וְאֶכְלְתֶם, בָּשָׂר בְּנִיכֶם; וּבִשָׂר בְּנִיתֵיכֶם, תֹּאכְלוּ [...]. לג וְאֶתְכֶם אֶזְרָה בְּגוֹיִם, וְהִרִיקְתִּי אַחֲרֵיכֶם חָרֵב; וְהִיִּתְּהָ אֶרְצְכֶם שְׂמָמָה, וְעָרֵיכֶם יִהְיוּ חָרְבָה."</p> <p>אחת המוסכמות המקובלות הן שהורים אוהבים את ילדיהם אהבה שאינה מותנית, כלומר – בכל מצב הורים אוהבים, דואגים ושומרים על ילדיהם. מהפסוקים המצוטטים כאן ניתן להסיק שאפילו המוסכמה הבסיסית על פיה הורה לעולם לא יפגע בילדו נפרצת, והורים עושים את הגרוע מכל ואוכלים את ילדיהם.</p> <p>למה לדעתכם משתמשים בתיאור כל כך קיצוני ונוראי בשביל להמחיש את חוסר היכולת של האדם לשלוט במעשיו כשהוא ממרה את רצון האל? האם אתם חושבים שאנשים יכולים להיות כל כך אכזריים אפילו לילדיהם?</p> <p>בהמשך הפרשה מופיע פסוק שיכול להסביר מה יכול לגרום לאדם להיות אכזר אפילו לילדיו. רמז: זה קשור במה שאלוהים עשה לפרעה בשעה שבני ישראל רצו לצאת ממצרים. אם תמצאו את הפסוק, אולי תוכלו לקבל הסבר להתנהגות האלימה המתוארת בפרשה.</p>
עולמם של אבותינו	התחשבות בעני
	<p>שיטת המס המקובלת במדינת ישראל בימינו היא מס פרוגרסיבי, כלומר, מס שבו העשיר משלם יותר מהעני, משום שיש לו יותר אמצעים לתשלום.</p> <p>גם אבותינו נהגו בשיטה היחסית שבה אנו נוהגים גם היום. כשבפרק השני של הפרשה, פרק כ"ז, מפורטים דיני התרת נדרים (אם אדם רוצה לצאת מהתחייבות שהוא נטל על עצמו, הוא צריך להתיר את הנדר) מופיע הפסוק הבא: ח וְאִם-מָדָהוּא, מְעַרְבֵד--וְהֶעֱמִידוּ לְפָנַי הַכֹּהֵן, וְהֶעְרִיף אֹתוֹ הַכֹּהֵן</p> <p style="text-align: right;">מך=עני</p>

<p>לכל אדם יש מחיר שונה להתרת הנדר, ואם מגיע עני שרוצה להתיר את הנדר, הכהן צריך להעריך מה יכולתו לשלם, ובהתאם לכך לדרוש ממנו מחיר ההולם את יכולותיו הכלכליות.</p> <p>האם לדעתכם השיטה המדורגת לקביעת המס היא שיטה נכונה? האם הייתם מציעים שיטה אחרת? מה ניתן ללמוד על העולם היהודי בעת ההיא לאור ההתחשבות בעני?</p>	
<p>שכר ועונש</p> <p>"אם-בְּחֻקֹּתַי, תֵּלְכוּ; וְאֶת-מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ, וְעִשִּׂיתֶם אֹתָם. ד. וְנָתַתִּי גֶשְׁמִיכֶם, בְּעֵתָם; וְנָתַנָּה הָאָרֶץ יְבוּלָהּ, וְעַץ הַשָּׁדֶה יִתֵּן פְּרִיּוֹ. ה. וְהִשִּׁיג לָכֶם דִּישׁ אֶת-בְּצִיר, וּבְצִיר יִשָּׁג אֶת-זֶרַע; וְאָכַלְתֶּם לֶחֱמֶכֶם לְשִׁבְעָה, וְיִשְׁבַּתֶּם לְבָטָח בְּאֶרְצְכֶם. ו. וְנָתַתִּי שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ, וְשָׁכַבְתֶּם וְאִין מִחֲרִיד; וְהִשְׁבַּתִּי חַיָּה רְעָה, מִן-הָאָרֶץ, וְחֲרָב, לֹא-תַעֲבֹר בְּאֶרְצְכֶם".</p> <p>"יֵד וְאִם-לֹא תִשְׁמְעוּ, לִי; וְלֹא תַעֲשׂוּ, אֶת כָּל-הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה. טו. וְאִם-בְּחֻקֹּתַי תִּמָּאֲסוּ, וְאִם אֶת-מִשְׁפָּטַי תִּגְעַל נִפְשְׁכֶם, לְבַלְתִּי עֲשׂוֹת אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי, לְהַפְרֹכֶם אֶת-בְּרִיתִי. טז. אֶף-אֲנִי אֶעֱשֶׂה-זֹאת לָכֶם, וְהִפְקַדְתִּי עֲלֵיכֶם בְּהִלָּה אֶת-הַשְּׁחָפֹת וְאֶת-הַקְּדָחַת, מִכְּלוֹת עֵינַיִם, וּמְדִיבַת נֶפֶשׁ; וְזָרַעְתֶּם לְרִיק זֶרְעְכֶם, וְאָכַלְהוּ אִיבֵיכֶם. יז. וְנָתַתִּי פָנֵי בָכֶם, וְנִגְפַתֶּם לְפָנַי אִיבֵיכֶם; וְרָדוּ בָכֶם שְׁנְאֵיכֶם, וְנִסְתָּם וְאִין-רֹדֵף אֹתְכֶם.".</p> <p>פרשת בחוקותי מתייחסת לרעיון שיש סיבה ותוצאה - יש שכר ועונש בעולם.</p> <p>האם לדעתכם העולם מתנהל בשיטת שכר ועונש? האם יש קשר בין המעשים לבין תוצאותיהם? האם לדעתכם תמיד לצדיק טוב ולרשע רע?</p>	<p>ערכים אז והיום</p>